



Els capgrossos de Tona

Tona

Ubicació

Comarca: Osona
Lloc/Adreça: c. de la Font 10
Emplaçament Interior de l'edifici de l'Ajuntament

Coordenades:

Latitud: 41.85001
Longitud: 2.22912
UTM Est (X): 436008
UTM Nord (Y): 4633410

Classificació

Número de fitxa 08283 - 324
Àmbit: Patrimoni moble
Tipologia Objecte
Estil / època: Contemporani
Segle XX

Any
Autoria de l'element: Taller "El Ingenio". Barcelona

Estat de conservació Dolent

Notes de conservació: Actualment les quatre figures estan força danyades i degradades atès que no han estat conservades en unes condicions adients. Tenen diverses capes de pintura superposades i manquen algunes parts de les faccions, que van ser reparades amb materials com la fibra de vidre, que no coincideixen amb els materials originals amb què es van fabricar.

Protecció Inexistent

Tipus de protecció: Inexistent

Accés Fàcil

Ús actual: Lúdic

Titularitat Pública

Titular: Ajuntament de Tona

Autoria de la fitxa Josep Anton Pérez Arriaga (TRÍADE serveis Culturals)

Descripció

Els quatre capgrossos de Tona són de cartró pedra. Representen quatre personatges ficticis, tres de masculins i un de femení, que formen part del catàleg que oferia l'històric taller "El Ingenio. fábrica de artículos para fiestas" de Barcelona.

Els models s'han pogut identificar en un dels catàlegs dels anys 1940 del taller. El model número 1 és un personatge masculí amb barret i cabell llarg; el model 28 és un personatge masculí amb bigoti. Aquests dos mesuren 70 centímetres d'alçada. El model 25 és un personatge femení amb nas gran i desdentat; i el 27, un personatge masculí que somriu. Aquests dos tenen una alçada d'uns 60 centímetres.

Observacions:

La informació dels capgrossos s'ha obtingut oralment, facilitada pel Sr. Biel Serra Garriga, membre de la colla de Gegants de Tona. Les imatges són també aportació seva.

Història

No sé sap del cert l'any d'adquisició dels capgrossos, no obstant això, la primera imatge i menció en un programa de la Festa Major és de l'any 1947. Aquesta és doncs, la primera referència que tenim documentada dels capgrossos. El programa cita literalment "Domingo, día 24. Mañana a las 11: PASACALLE por los Cabezudos".

Actualment no tenen una formació musical establerta. Es creu que antigament ballaven al ritme del clarinet, ja que a la foto més antiga que s'ha localitzat hi surt un jove del poble amb un clarinet a la mà. L'any 2022, amb motiu dels 75 anys de la primera referència històrica dels capgrossos, es va crear un ball propi, amb la música composta per Enric Montsant i la coreografia ideada per alguns membres de l'Esbart Dansaire Castell de Tona.

Els capgrossos no sempre han ballat regularment a les festes de Tona. Sí que se sap que antigament, i durant un període indefinit, havien participat a la festa major. L'any 1975 van estar a punt de desaparèixer, però un grup de tonenques els va recuperar. Durant els anys vuitanta acompanyaven habitualment els gegants, però poques vegades amb el conjunt complet de les quatre figures. Els capgrossos també havien sortit per l'Aplec de Lurdes i el Castell, i havien participat en alguna sortida dels gegants fora de la població.

Bibliografia

PADRÓS, Carles. ; PUIGFERRAT, Carles. (2011). Tona. Recull gràfic 1890 - 1978. Editorial Efadós.

